

Skema til afrapportering af ViD-projekter Videncenter for Dyrevelfærd 2024-2027

1. Projektitel:

Udvikling og vedligeholdelse af Benchmark for dyrevelfærd hos grise, malkekælvæg og slagtekyllinger

2. Projektstart og afslutning:

15/2 2024 - 31/3 2025 (den oprindelige afslutningsdato var 31/12 2024, men blev rykket pga. et forsinket endeligt bevillingstilsagn)

3. Projektleder og projektdeltagere (titel, navn, adresse, tlf., e-mail):

Professor Peter Sandøe (projektleder), Københavns Universitet, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Rolighedsvej 23, 1958 Frb. C, og Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab (IVH), Grønnegårdsvej 8, 1870 Frb. C, 21497292, pes@sund.ku.dk

Lektor Tove Christensen, IFRO, 35331069, tove@ifro.ku.dk

Professor Björn Forkman, IVH, 35333581, bjf@sund.ku.dk

Seniorrådgiver Henning Otte Hansen, IFRO, 35333432, hoh@ifro.ku.dk

Professor Søren Saxmose Nielsen, IVH, 35333096, saxmose@sund.ku.dk

4. Baggrund for projektet (Kort beskrivelse af, hvorfor dette projekt blev i gang sat):

Siden 2018 har en række forskere ved KU løbende udviklet og anvendt en ny metode til estimering af dyrevelfærd på nationalt niveau inden for de tre vigtigste dyrearter i dansk husdyrproduktion, grise, slagtekyllinger og malkekvæg. Metoden gør det muligt at sammenligne den samlede effekt af forskellige velfærdsinitiativer i form af henholdsvis lovgivning og markedsdrevet dyrevelfærd. Samtidig gør metoden det muligt at måle dyrevelfærdsniveauet i relation til både den nationale produktion og det nationale forbrug. Metoden er løbende anvendt på fem europæiske lande, som foruden Danmark er Nederlandene, Sverige, Tyskland og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland (UK). Disse er lande, som vi normalt sammenligner os med – i forhold til både lovgivning og udbredelsen af markedsdrevet dyrevelfærd. Dermed bliver det muligt at sætte indsatsen for at fremme god dyrevelfærd i Danmark i perspektiv i forhold til, hvad der foregår i sammenlignelige europæiske lande.

I 2022 blev der oprettet en hjemmeside, hvor resultaterne fra Benchmark-projektet løbende er blevet gjort tilgængelige. Hjemmesiden findes i en dansk og en [engelsksproget](#) udgave. Kombineret med en aktiv formidlingsindsats fra projektets deltagere har dette muliggjort, at projektets resultater er blevet spredt både til de relevante erhverv og myndigheder og til den brede offentlighed. Dette har bidraget til at nuancere debatten om produktionsdyrenes velfærd, hvilket har stor politisk betydning i forhold til beslutninger om prioritering af initiativer til at fremme velfærden hos landbrugsdyr nationalt og på EU-niveau.

I rapporten for det foregående års Benchmark-projekt, som indeholdt en opdatering til og med 2022, skrev vi: "Som konsekvens af bl.a. Covid19, fødevarekrisen og krigen i Ukraine og de afledte følger i form af høje priser på energi og fødevarer, har markedsdrevet dyrevelfærd været under pres fra midten af 2022. Da det tager tid at omstille produktionen, forventes det, at effekten heraf slår igennem i 2023, selvom inflation og energipriser har stabiliseret sig igen." Det er derfor en vigtig del af baggrunden for Benchmark-projektet for 2024 at undersøge, om presset på den markedsdrevne dyrevelfærd er fortsat i 2023.

5. Beskrivelse af projektets formål og hypoteser samt materialer og metoder:

Benchmark-projektet for 2024 skulle tjene et dobbelt formål: 1) At indsamle data vedrørende velfærdsinitiativer og deres andele i produktion og forbrug i de fem lande i 2023 og med basis i disse vedligeholde og Benchmark-hjemmesiderne (både på dansk og engelsk). 2) At arbejde med at præsentere data på en måde, så der ikke alene ses på forskellene i dyrevelfærd landende imellem, men også på udviklingen over tid, begyndende i 2018 (for grise og slagtekyllinger) og i 2020 (for malkekvæg). Det sidste er særligt interessant i lyset af den forventede forbrugerreaktion i 2023 på de høje fødevarerpriser.

6. Oversigt over projektets samlede resultater:

Alle projektets resultater er gjort tilgængelige via disse links til de forskellige undersider på en ny udgave af den dansksprogede Benchmark-hjemmeside:

1. [Forside](#)
2. [Benchmark metoden](#)
3. [Benchmark for gris 2023](#)
4. [Benchmark for kylling 2023](#)
5. [Benchmark for malkekvæg 2023](#)

(Linkene bliver i henhold til aftaler med Fødevarestyrelsen i en periode på mindst syv arbejdsdage kun delt med bevillingsgiveren. Derefter vil projektets resultater kunne tilgås af alle via hjemmesiden www.dyreetik.dk.)

I denne afrapportering bliver der fokuseret på udviklingen af den markedsdrevne dyrevelfærd for produktion af henholdsvis gris, kylling og mejeriprodukter i perioden fra 2018 til 2023 med udgangspunkt i den danske udvikling.

Gris

Der var allerede før 2017 en række mærker, som skulle tjene til at sikre dyrevelfærd hos grise på et niveau, som lå over det, der kendetegner standardproduktionen, fx økologi-mærket og forskellige private mærker som Antonius og Bornholmergrisen. Flere af disse mærker var og er stadig støt-

tet af Dyrenes Beskyttelse. Som det fremgår i boksen nedenfor, kan forskelle i velfærden mellem de forskellige typer af grise måles ved hjælp af Benchmark-metoden.

Med den nye statslige mærkningsordning Bedre Dyrevelfærd fik udviklingen og udbredelsen af mærkerne et skub. Dette kan ses af den følgende tabel:

Tabel 1. Oversigt over antal grise produceret og slagtet i Danmark 2018-2023, over andelen af velfærdsgrise og over andelen i % af velfærdsgrise ud af det danske forbrug af grisekød.

	Grise produceret i alt i DK (mio.)	Grise slagtet i DK (mio.)	Smågrise-eksport (mio.)	Vel-færdsgrise produceret i DK (mio.)	Andel velfærdsgrise i % af grise slagtet i DK	Andel velfærdsgrise i % af antal grise produceret	Andel i % af det danske forbrug af grisekød
2018	32	18	14	0,22	1,2%	0,7%	11%
2021	33	19	14	0,50	2,7%	1,5%	15%
2022	32	18	14	0,45	2,5%	1,4%	12%
2023	30	15	15	0,42	2,9%	1,4%	11%

Note: Procentdelene er baseret på volumen. Bemærk at betegnelsen velfærdsgris anvendes her om alle typer af grise, der er produceret med krav, der rækker ud over dansk lovgivning.

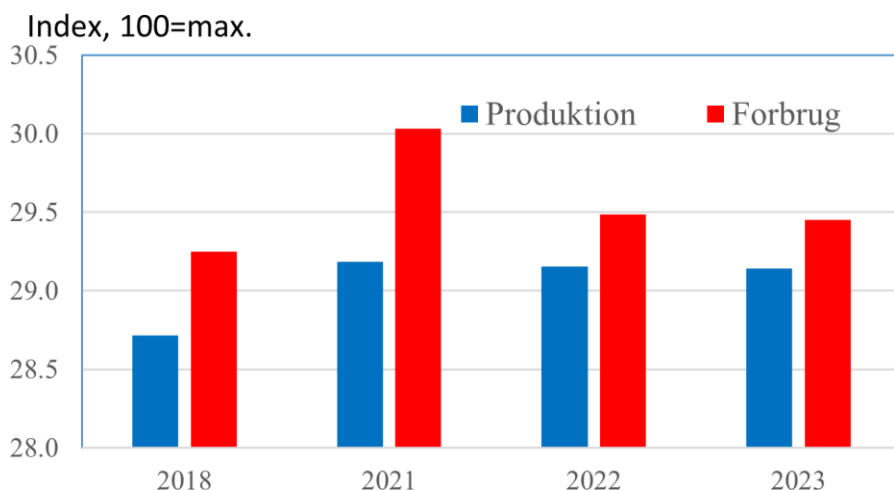
Som det fremgår af tabellen, opnåede man i Danmark i perioden fra 2018 til 2021 mere end en fordobling af produktionen af velfærdsgrise, både målt i absolutte tal, i andelen af slagtede grise og i andelen af producerede grise. Bemærk, at betegnelsen velfærdsgris anvendes her om alle typer af grise, der er produceret med krav, der rækker ud over dansk lovgivning. (Antallet af producerede grise er meget større end antallet af slagtede grise, da en stor og stigende andel af de producerede grise bliver eksporteret som levende smågrise, der bliver opfedet og slagtet i andre lande. I 2023 var der lige så mange eksporterede smågrise, som der var grise opfedet og slagtet i Danmark).

Selv om der var tale om en stor stigning i produktionen af velfærdsgrise i starten af perioden, udgjorde andelen af velfærdsgrise en meget lille del af den samlede produktion. Dette hænger bl.a. sammen med, at hovedparten af de producerede grise er standardgrise, der bliver eksporteret, mens

hovedparten af velfærds kødet bliver forbrugt på det danske marked. Derfor er andelen af velfærds kød forbrugt på det danske marked op til ti gange højere end andelen af den totale danske griseproduktion (hvoraf ca. 90% går til eksport).

Ser man på forbruget af velfærdsgrisekød i Danmark, har det indtil nu kun udgjort en lille del af det samlede forbrug af grisekød. Der er derfor klart plads til udvikling af den markedsdrevne grisevelfærd. Fra 2021 og frem er der dog tale om en nedgang i både absolutte og relative tal. Denne udvikling hænger utvivlsomt sammen med inflation og høje fødevarerpriser i forlængelse af Covid-krisen og krigen i Ukraine. Selv om danskernes økonomi er forbedret i den sidste del af perioden, synes en krisebevidsthed at have bidt sig fast.

Denne udvikling afspejles også, når man måler velfærden for de danske grise med Benchmark-metoden:

Figur 1: De aggregerede Benchmark-værdier for det grisekød, der blev produceret i Danmark i 2018, 2021, 2022 og 2023 og for det grisekød, der blev forbrugt i Danmark de samme år. EU-baseline har en Benchmark-værdi på 16,8, mens den maksimale Benchmark-værdi er 75,1. Bemærk at skalaen i figuren kun viser Benchmark-værdier fra 28,0 til 30,5.

Som det fremgår af figuren, ses en stigning i Benchmark-værdien for grisevelfærd fra 2018 til 2021 for både den samlede produktion og for det nationale forbrug; mens der fra 2021 ses en stagnerende produktion og et fald i forbruget. At værdien for det nationale forbrug er faldet mere end værdien for den nationale produktion skyldes, at mens danskerne i perioden

har købt mindre velfærdsmærket grisekød, så er det i perioden lykkedes at etablere en relativt stor eksport af især økologisk grisekød. Bemærk at skalaen i figuren er meget detaljeret, hvilket tydeliggør de relativt små forskelle i Benchmark-værdierne.

Den teoretiske maksimumscore er 100, men den reelt højest opnåelige Benchmark-værdi er 75,1. Det skyldes, at selv om skalaen for de enkelte niveauer i velfærds-kriterierne er 0-10, og vigtigheden af hvert kriterie bedømmes på en skala fra 1-5, så har eksperterne ikke givet det højeste niveau i alle de enkelte kriterier en score på 10, ligesom ikke alle kriterier har en vigtighedsscore på 5 – og derfor ligger max et stykke under 100.

Ser vi på de fire andre lande, som følges i Benchmark-projektet, Nederlandene, Storbritannien, Sverige og Tyskland, ses der en tilsvarende udvikling over tid med enten fald eller stagnation i den markedsdrevne dyrevelfærd.

Kylling

Før 2018, hvor det statslige dyrevelfærdsmærke blev indført for kyllingekød, var der ikke mange alternativer til standardproduktionen af slagtekyllinger. Der var økologisk slagtekyllingeproduktion, hvor kyllingerne har adgang til udearealer, og hvor der anvendes kyllinger, som vokser meget langsommere end de gængse hurtigt voksende slagtekyllinger. Desuden har der været en import af langsomt voksende frilandskyllinger fra udlandet, ikke mindst fra Frankrig, hvor man i mange år har haft alternativet "label rouge" kyllingeproduktion. Disse mærker var og stadig støttet af Dyrenes Beskyttelse.

I forbindelse med det statslige dyrevelfærdsmærke kom der i 2018 fokus på en ny type kyllinger, som var baseret på langsommere voksende kyllinger. Produktion af kyllinger med et velfærdshjerte er således baseret på kyllinger, som vokser lidt langsommere end de gængse kyllinger, men ikke så langsomt som de økologiske kyllinger.

Udviklingen fra 2018 og frem blev påvirket af kampagner fra dyreværnsorganisationer mod de såkaldte "turbokyllinger". Flere detailkæder forpligtede sig til kun at sælge kyllingekød fra langsommere voksende kyllinger, i hvert fald i deres sortiment af fersk kyllingekød, mens andre valgte at have et sortiment, hvor man kan vælge mellem de hurtigt voksende standardkyllinger og kyllinger med et dyrevelfærdsmærke.

Som det fremgår af tabel 2, skete der i starten af perioden en kraftig udvikling i både produktion og forbrug af kyllinger med et velfærdsmærke, med en næsten femdobling af produktionen og en mere en seksdobling af forbruget fra 2018 til 2021. Siden da er det gået noget langsommere, og danske slagtekyllingevirksomheder, som har satset på en omlægning til velfærdskylling, har berettet om udfordringer i forhold til at kunne sælge velfærdskyllingerne til en merpris. Dette hænger givetvis sammen med inflation og høje fødevarerpriser i forlængelse af Covid-krisen og krigen i Ukraine. Selv om danskernes økonomi er forbedret i den sidste del af perioden, synes en krisebevidsthed at have bidt sig fast. Bemærk at betegnelsen velfærdskylling anvendes her om alle typer af kyllinger, der er produceret med krav, der rækker ud over dansk lovgivning.

Tabel 2: Den samlede danske kyllingeproduktion 2018-2023 og andelen af velfærdskylling af national produktion og forbrug.

	Produktion (mio. kyllinger)	Andel velfærdskylling i % af produktion	Andel velfærdskylling i % af forbrug
2018	103,7	5	4
2021	102,2	22	23
2022	101,1	33	33
2023	102,7	37	39

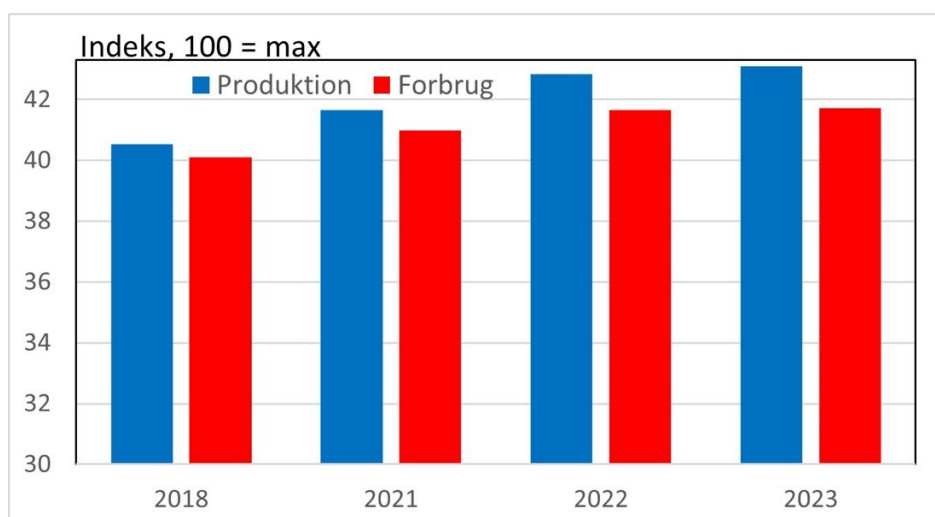
Note: Bemærk at betegnelsen velfærdskylling anvendes her om alle typer af kyllinger, der er produceret med krav, der rækker ud over dansk lovgivning. Procentdelen er baseret på volumen. Produktion (mio. kyllinger) er antal kyllinger slagtet i Danmark.

I 2023 blev der i Danmark slagtet i alt 102,7 mio. kyllinger (stigning på 5 % fra 2022). Til gengæld var et stort fald i den økologiske kyllingeproduktion på 63% fra 2,3 mio. kyllinger i 2022 til 850.000 økologiske kyllinger i 2023. Der var samtidig en svag stigning i tilslutningen til mærkningsordningen Bedre Dyrevelfærd fra 2022 til 2023. I 2023 var produktionen af velfærdskyllinger på i alt 37%, fordelt med 27% hjerte 1, 7,5% hjerte 2 og 2% hjerte 3 kyllinger. Bemærk at hjerte 3 kyllinger omfatter både frilandskyllinger og økologiske kyllinger og er fordelt på 1,2% fritgående og 0,8% økologiske.

Desuden er der i 2023 kommet en lille produktion af kyllinger under European Chicken Commitment (ECC) på 0,5%, som sælges til det tyske marked.

Der er en betydelig eksport og import af kyllingekød – cirka 40% eksporteres og 40% importeres. Til beregning af Benchmark-værdierne er det antaget, at der ikke eksporteres velfærdskyllinger, bortset fra de nævnte ECC-kyllinger. Dermed anslås det, at så godt som al eksport er standardkyllinger, mens en relativt stor del af forbruget af friland og til dels økologiske kyllinger er importeret.

Stagnationen i salg af velfærdskyllinger afspejles også, når man måler velfærden for de danske kyllinger med Benchmark-metoden, se figur 2. Bemærk at skalaen i figuren er meget detaljeret, hvilket tydeliggør de relativt små forskelle i Benchmark-værdierne.

Figur 2: De aggregerede Benchmark-værdier for det kyllingekød, der blev produceret i Danmark i 2018, 2021, 2022 og 2023 og for det kyllingekød, der blev forbrugt i Danmark de samme år. EU-baseline har en Benchmark-værdi på 33,5, mens den maksimale Benchmark-værdi er 72,9. Bemærk at skalaen i figuren kun viser Benchmark-værdier fra 30 til 43.

Sammenlignes der med de fire andre lande, så er det kun i Nederlandene, at der fra 2022 til 2023 er sket en stigning i Benchmark-værdierne. Denne stigning hænger formodentlig sammen med, at udviklingen her drives af udbuddet i supermarkederne, som i deres sortiment af fersk kyllingekød kun har kød fra langsommere voksende kyllinger. Her bliver forbrugerne ikke tilbudt at købe billigere kyllingeprodukter fra standardkyllinger. I to af

landene, Danmark og Tyskland, ses en svag stigning. Denne leveres primært af nationalt producerede langsommere voksende slagtekyllinger. Samtidig modvirkes udviklingen af dette i Danmark dels af det nævnte fald i forbruget af økologiske kyllinger, dels af en import af billigt kyllingekød fra lande med lavere velfærdsstandarder. Således er der i perioden 2018 til 2023 i Danmark sket næsten en femdobling af importen til Danmark af fjerkrækød fra Østeuropa, især Polen. I Sverige ses et lille fald i Benchmark-værdien til forbrug, hvilket drives af ændring af import, så der importeres mere fra lande, med en lovgivning på niveau med EU-lovgivningen og mindre fra Danmark og Nederlandene, som har lovgivninger der ligger over EU-lovgivningen. I Storbritannien ser udviklingen ud til at være stagneret. Her skal det dog nævnes, at vi for 2023 har haft svært ved at få pålidelige opdaterede tal fra Storbritannien, hvilket hænger sammen med en offentlig kontrovers relateret til et af landets vigtigste dyrevelfærdsmærker.

Malkekvæg

Den samlede produktion af mælk i Danmark har ligget meget stabilt i perioden. I tabellen nedenfor ses andelen af mælken, der er produceret med højere standarder end den, dyrevelfærdslovgivningen i Danmark kræver (her kaldet velfærdskvæg/mælk). Andelen af produktion af mælk og mejeriprodukter fra velfærdskvæg ligger ret stabilt med en lille stigning i 2023, som dækker over stigninger produktionen af hjerte 1 og hjerte 2 mælk og fald i andel af den økologiske mælkeproduktion (med 3 hjerter).

Hjerte 1-niveauet sikrer bl.a. forbedrede indendørs forhold, hjerte 2 sikrer, at alle malkekøer kommer ud på græs, mens hjerte 3 kræver, at både køer og kvier kommer på græs, og i praksis dækker dette den økologiske produktion.

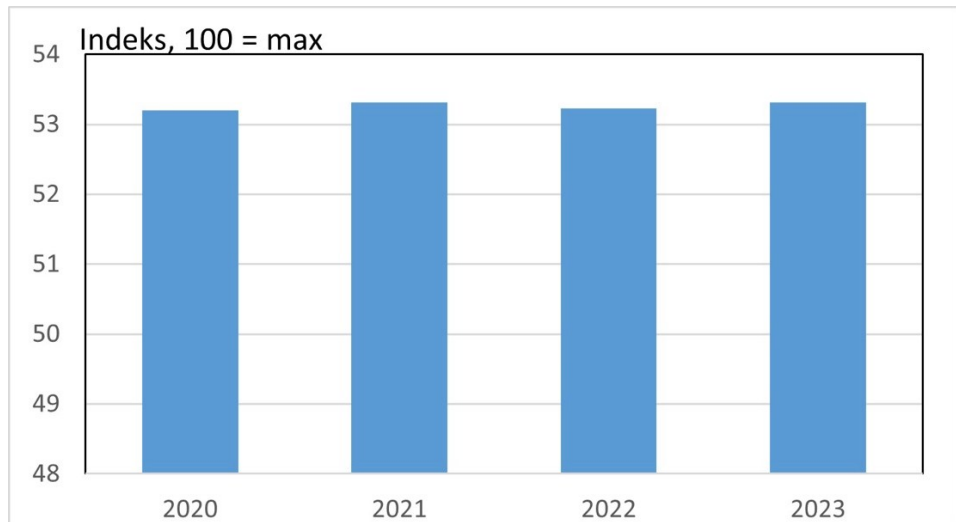
Tabel 3. Oversigt over mælk produceret i Danmark 2020-2023 og over andelen i % af mælkeproduktionen, der er baseret på krav om velfærd, som rækker ud over, hvad lovgivningen forlanger

	Samlet produktion (1000 tons mælk)	Produktion med forbedret velfærd i alt (1000 tons mælk)	Andel i alt produceret med forbedret velfærd	Andel økologisk
2020	5.666	1303	23,0%	12,8%

2021	5.644	1309	23,2%	13,2%
2022	5.660	1292	22,8%	12,9%
2023	5.686	1450	25,5%	12,2%

Note: Forbedret velfærd vil sige fra besætninger med dyrevelfærdskrav, som er mere vidtgående end dem, der findes i dansk dyrevelfærdslovgivning. Procent af samlet produktion målt i volumen.

Som det fremgår af tabel 3, er andelen af velfærds-mælk steget lidt i 2023, men denne stigning dækker over en udvikling, hvor der relativt set er blevet produceret mere af mælken på de to laveste velfærdsniveauer, og faktisk lidt mindre af den økologiske mælk med det højeste velfærdsniveau. Denne udvikling afspejles også, når man måler velfærden for dansk malkekvæg med Benchmark-metoden, se figur 3. Bemærk at skalaen i figuren er meget detaljeret, hvilket tydeliggør de meget små forskelle i Benchmark-værdierne.

Figur 3: De aggregerede Benchmark-værdier for den mælk, der blev produceret i Danmark i 2020, 2021, 2022 og 2023. EU-baseline har en Benchmark-værdi på 21,5, mens den maksimale Benchmark-værdi er 74,9. Bemærk at skalaen i figuren kun viser Benchmark-værdier fra 48 til 54.

Målt med Benchmark-metoden ligger Danmark sammen med Sverige højere i forhold til dyrevelfærd sammenlignet med de tre andre lande. Dette skyldes primært to forhold:

For det første har de to lande noget mere vidtgående lovgivning, der vedrører dyrevelfærd ved hold af kvæg, end de andre tre lande. I Sverige har der eksempelvis siden 1988 været lovgivning med krav om, at alle køer og

kvier skal på græs om sommeren. I Danmark er der ikke krav om, at køer skal ud, men der blev i 2010 vedtaget en lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg, som stiller relativt detaljerede krav til indretningen af danske kvægstalde og pasningen af dyrene, fx med krav om kælvnings- og sygebokse og et vist antal roterende kobørster. Kravene i den danske lovgivning bliver indfaset med forskellige overgangsordninger. Nogle er allerede gennemført, en del blev gennemført i 2024, mens de sidste vil gælde for alle danske malkekvægsbesætninger med virkning fra 2034.

Den anden forklaring er, at det i begge lande var en relativt høj andel af mælkeproduktionen, som i 2023 enten var økologisk eller under et andet dyrevelfærdsmærke. I Sverige var godt 13% af mælkeproduktionen økologisk, mens det i Danmark var godt 12% af mælkeproduktionen, der var økologisk, og godt 13% der blev produceret under andre dyrevelfærdsmærker.

I UK er der en branchestandard, Red Tractor, som omfatter 95% af produktionen, og som løfter Benchmark-værdien betydeligt i forhold til den baseline. Der var i 2023 i UK 2,6% økologisk produktion og godt 9% produktion af andre dyrevelfærdsmærker.

Når Nederlandene og Tyskland ligger i bunden, skyldes det to forhold: For det første er der ikke national lovgivning, som stiller krav, der går ret meget videre end baseline. For det andet har der indtil videre været en relativt lille produktion af økologisk mælk omfattende henholdsvis 3% af den producerede mælk i Nederlandene og 4% i Tyskland. Det skal dog nævnes, at yderligere 62% af mælken i Nederlandene og 31% af mælken i Tyskland er produceret under andre dyrevelfærdsmærker, som bl.a. indeholder krav om, at køer og kvier kommer på græs om sommeren. I Danmark var det kun yderligere 10%, ud over de 13% af mælken der var økologisk, som i 2023 blev produceret med krav om sommergræsning. I Tyskland blev der i 2022 indført en fire-trins velfærdsmærkning ('Haltungform') på mejeriprodukter.

7. Diskussion, konklusion og perspektivering (herunder forslag til opfølgende projekter):

I dette Benchmark projekt har der været særligt fokus på udviklingen i den markedsdrevne dyrevelfærd over tid fra 2018 til 2023 med ud-

gangspunkt i den danske udvikling. Det ses, at den markedsdrevne dyrevelfærd for grisekød er stagneret, formodentlig på grund af økonomisk krise de foregående år, fortsat høje fødevarepriser og generel usikkerhed. Når det drejer sig om kyllingekød og mejeriprodukter, går det lidt bedre, men selvom der ses en lille stigning i andelen af velfærdskylling og indvejet velfærdsmejeri, ses der en nedgang i produktion og forbrug af de økologiske produkter.

Der er et stort politisk fokus for at fremme dyrevelfærd hos landbrugsdyrene, som det fremgår af den politiske aftale fra sidste år, [Sammen om Dyrene, Aftale om dyrevelfærd 2024-2027](#). Heri indgår en indsats for at fremme den markedsdrevne dyrevelfærd for både gris, kylling og malkekvæg. Endvidere er der en række forslag til forbedring af reguleringen af dyrevelfærden for især gris og kylling. Via en videreførelse af Benchmark-projektet vil det være muligt at dokumentere effekten af disse initiativer.

8. Populærvidenskabeligt dansk resumé (max 500 ord):

En række forskere ved Københavns Universitet har siden 2018 udviklet og anvendt en metode til estimering af dyrevelfærd på nationalt niveau inden for de tre vigtigste dyrearter i dansk husdyrproduktion, grise, slagtekyllinger og malkekvæg. Metoden gør det muligt at sammenligne den samlede effekt af forskellige velfærdsinitiativer i form af henholdsvis lovgivning og markedsdrevet dyrevelfærd.

Metoden er løbende anvendt på fem europæiske lande, som foruden Danmark er Nederlandene, Sverige, Tyskland og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland. Disse er lande, som vi normalt sammenligner os med – i forhold til både lovgivning og udbredelsen af markedsdrevet dyrevelfærd. Dermed bliver det muligt at sætte indsatsen for at fremme god dyrevelfærd i Danmark i perspektiv i forhold til, hvad der foregår i sammenlignelige europæiske lande.

I dette Benchmark projekt har der været særligt fokus på udviklingen i den markedsdrevne dyrevelfærd over tid fra 2018 til 2023 med udgangspunkt i den danske udvikling.

Gris: I perioden fra 2018 til 2021 opnåede man i Danmark mere end en fordobling af produktionen af grise med ekstra krav til dyrevelfærd, både målt i absolutte tal, i andelen af slagtede grise og i andelen af producerede

grise. Det følgende år skete der et lille fald, og der er ikke i 2023 sket nogen forbedring. I alle tilfælde udgjorde andelen af velfærdsgrise en meget lille del af den samlede produktion (1,4% i 2023). Målt i forhold til det danske forbrug af grisekød er dette noget højere, men er faldet fra 15% i 2021 til 11% i 2023, hvilket svarer til niveauet i 2018. Ser vi på de fire andre lande, som følges i Benchmark-projektet, Nederlandene, Storbritannien, Sverige og Tyskland, ses der en tilsvarende udvikling over tid med enten fald eller stagnation i den markedsdrevne dyrevelfærd.

Kylling: Udviklingen fra 2018 og frem blev påvirket af kampagner fra dyreværnsorganisationer mod de såkaldte "turbokyllinger". Flere detailkæder forpligtede sig til kun at sælge kyllingekød fra langsommere voksende kyllinger, i hvert fald i deres sortiment af fersk kyllingekød, mens andre valgte at have et sortiment, hvor man kan vælge mellem de hurtigt voksende standardkyllinger og kyllinger med et dyrevelfærdsmærke. I starten af perioden skete der en kraftig udvikling i både produktion og forbrug af kyllinger med et velfærdsmærke, med en næsten femdobling af produktionen og en mere en seksdobling af forbruget fra 2018 til 2021. Siden da er det gået noget langsommere, og der er sket et stort fald i produktion og forbrug af økologiske slagtekyllinger. Bortset fra i Nederlandene ses der en tilsvarende udvikling i de fire andre lande.

Malkekvæg: Andelen af mælk produceret med ekstra krav til dyrevelfærden har været nogenlunde konstant fra 2021 og steget lidt i 2023, men denne stigning dækker over en udvikling, hvor der relativt set er blevet produceret mere af mælken på de to laveste velfærdsniveauer, og lidt mindre af den økologiske mælk med det højeste velfærdsniveau. Målt med Benchmark-metoden ligger Danmark sammen med Sverige klart højere i forhold til dyrevelfærd for malkekvæg sammenlignet med de tre andre lande.

9. Populærvidenskabeligt engelsk resumé (max 500 ord):

A group of researchers from the University of Copenhagen has since 2018 developed and applied a method for estimating animal welfare at national level within the key animal species in Danish animal production, pigs, broilers and dairy cattle. Based on the method it is possible to compare the aggregated effect of different animal welfare initiatives, both legislative and market driven.

The method has been used to study five countries: Denmark Germany, the Netherlands, Sweden, and the UK, and it is therefore possible to benchmark efforts to improve animal welfare across these countries.

In this round of the Benchmark project, the focus has been on the development of market driven animal welfare over time from 2018 to 2023 with an emphasis on the development in Denmark.

Pork: In the period from 2018 to 2021 more than a doubling of production of pigs with extra animal welfare requirements was achieved, both in absolute numbers and in the relative number of pigs slaughtered and produced. The following year (2022) there was a small drop, and no improvement was seen in 2023. But in any case, the share of pigs produced with extra welfare is a very small part of the entire Danish pig production (1.4% in 2023). Measured relative to the Danish consumption of pork the share is somewhat higher, but has dropped from 15% in 2021 to 11% in 2023. In the four other countries followed by the Benchmark project a similar development over time, with either stagnation or a drop in market driven pig welfare, is seen.

Broiler chicken: The development in Denmark from 2018 and onwards was affected by campaigns against fast growing broilers from animal welfare NGOs. Some retailers committed themselves to only selling chicken meat from slower growing broilers, at least in their standard product lines, while others adopted a product line where consumers could choose between the fast-growing broilers and the slower growing ones with an animal welfare label. At the beginning of the period there was a large increase in both the production and the consumption of broilers with an animal welfare label, with a five time increase in production and a six time increase in consumption from 2018 to 2021. Since then, the growth in the share of broilers with a welfare label has been less steep, and there has been a big drop in the production and consumption of meat from organic broilers. Apart from the Netherlands, a similar development has been seen in the other countries.

Dairy cattle: The share of Danish dairy production with extra requirements for animal welfare has been more or less constant since 2021, and even increased a little in 2023. However, this includes a development where there is a relative increase in the production of milk with one or two welfare hearts and a small decrease in the organic milk with three welfare hearts. Measured by the Benchmark method, Denmark—together with Sweden—is

at the top in terms of dairy cattle welfare compared to the other three countries.

10. Redegørelse for hvordan projektet og projektets resultater har været eller forventes offentliggjort, herunder oplæg på konferencer, videnskabelige publikationer, populærvideenskabelige publikationer, opslag på sociale medier (fra personlig profil eller Fødevarestyrelsens profil) eller presseaktiviteter (aktiviteter med ViD som afsender skal koordineres af ViDs sekretariat):

Givet den store politiske interesse for at fremme markedsdrevet dyrevelfærd, forestiller vi os, at der særligt blandt beslutningstagere og andre med en professionel interesse i dyrevelfærd vil være stor interesse for projektets resultater,

Én mulighed for at nå ud til disse kunne være via en kronik i Altinget fulgt op af opslag på sociale medier.

Gruppen bag Benchmark projektet er meget åben over for et samarbejde med ViD sekretariatet om at formidle projektets resultater.

Peter Sandøe præsenterer projektets resultater i form af en inviteret åbningsforelæsning på den spanske konference om husdyrproduktion, AIDA-ITEA, i Zaragoza 3. juni i år med titlen "Farm animal welfare at a time of crisis and uncertainty".

Sideløbende vil gruppen bag Benchmark-projektet arbejde på en artikel til et internationalt tidsskrift med peer review, hvor resultaterne fremlægges.